

Thực thi pháp luật về phòng vệ thương mại Góc nhìn của Doanh nghiệp

TS. NGUYỄN THỊ THU TRANG
Trung tâm WTO và Hội nhập - VCCI
Hội đồng Tư vấn Phòng vệ thương mại

Kết cấu bài trình bày

- (1) Pháp luật PVTM đã được doanh nghiệp VN sử dụng như thế nào?
- (2) Nguy cơ hàng nhập khẩu cạnh tranh không lành mạnh/nhập khẩu ồ ạt vào thị trường Việt Nam?
- (3) Tại sao doanh nghiệp VN chưa thể sử dụng các công cụ PVTM ở VN?
- (4) Những chủ thể bị ảnh hưởng trong các vụ kiện?
- (5) Cần làm gì để doanh nghiệp VN có thể sử dụng công cụ PVTM hiệu quả hơn?

A red Ferrari 248 telehandler is shown in the process of lifting a red shipping container. The telehandler is positioned in front of a large blue building with several open bays. The sky is clear and blue. The text "1. Pháp luật PVTM đã được doanh nghiệp VN sử dụng như thế nào?" is overlaid on the image in white font.

1. Pháp luật PVTM đã được doanh nghiệp VN sử dụng như thế nào?

**Số lượng các vụ điều tra PVTM đối với hàng hóa
nước ngoài nhập khẩu vào Việt Nam
(tính tới tháng 1/6/2016)**

Loại công cụ PVTM	Tổng số vụ điều tra	Tổng số vụ dẫn tới áp dụng biện pháp PVTM
Chống bán phá giá	2	1
Chống trợ cấp	0	0
Tự vệ	4	3

Số lượng các vụ điều tra PVTM đối với hàng hóa Việt Nam ở nước ngoài (tính tới tháng 1/1/2016)

Loại công cụ PVTM	Tổng số vụ điều tra	Tổng số vụ dẫn tới áp dụng biện pháp PVTM
Chống bán phá giá	72	41
Chống trợ cấp	07	04
Tự vệ	17	08
Tổng cộng	96	53

Thấy gì từ các vụ kiện PVTM ở VN?

Đặc điểm 1 – Về số lượng

Số lượng các vụ việc đang tăng

- 03 vụ việc khởi xướng trong vòng hơn 10 năm (2002/2004-2014)
- 03 vụ việc khởi xướng trong vòng 1 năm trở lại đây (2015-2016)

Đặc điểm 2 – Về đối tượng

Thép là sản phẩm bị kiện nhiều nhất

- 3/6 vụ PVTM nhắm tới sản phẩm thép
- Giống với thế giới: thép là đối tượng của nhiều vụ kiện
- Khác với thế giới: Việt Nam kiện thép thành phẩm là chủ yếu; thế giới kiện thép nguyên liệu là chủ yếu

Thấy gì từ các vụ kiện PVTM ở VN?

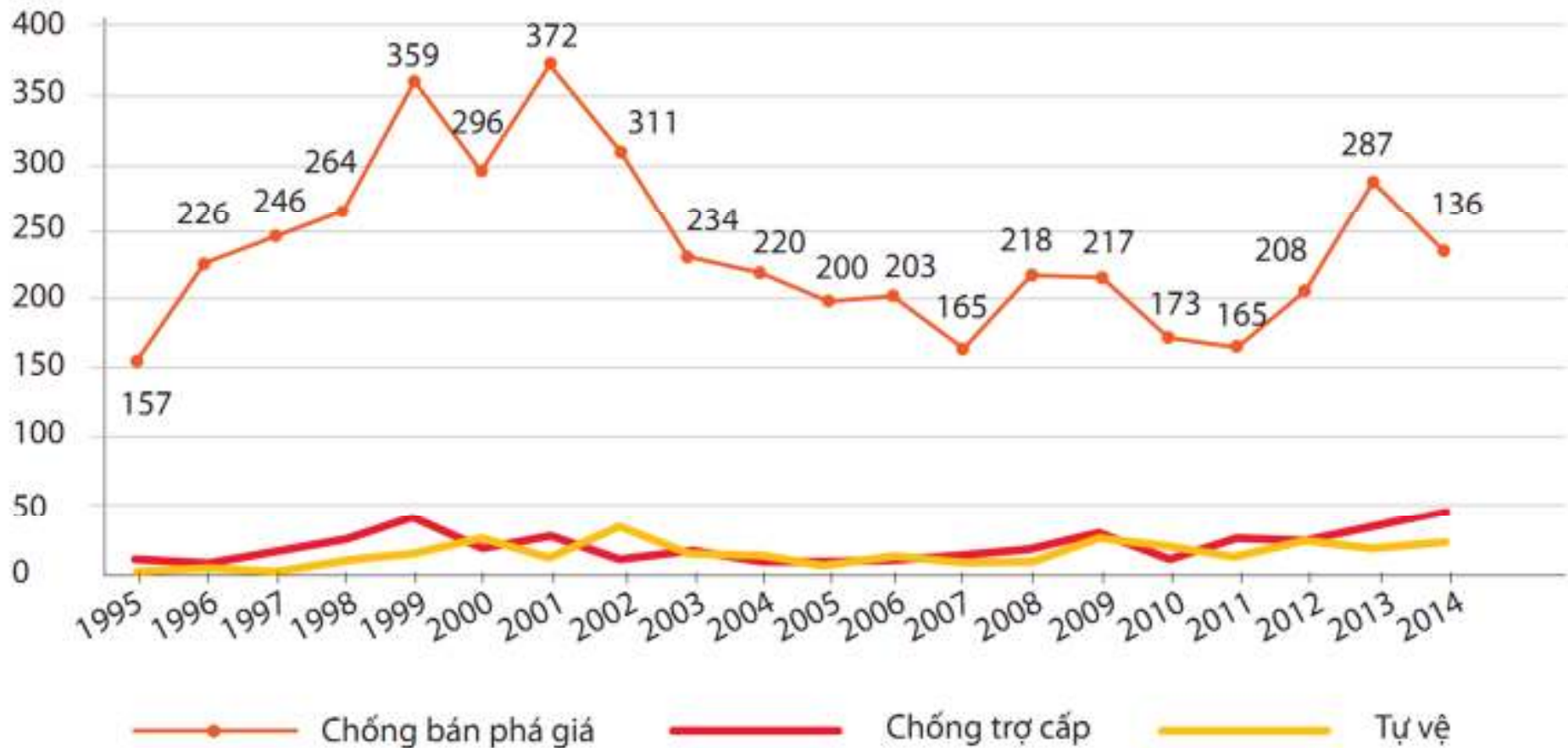
Đặc điểm 3 – Về hình thức

Chủ yếu là kiện tự vệ

- 4/6 vụ là kiện tự vệ
- Công cụ dễ thực hiện
- Ngược với thế giới

So sánh số liệu các vụ điều tra PVTM trên thế giới theo năm (1995-2014)

Nguồn: Tổng hợp từ số liệu thống kê của WTO

Thấy gì từ các vụ kiện PVTM ở VN?

Đặc điểm 4 – Về người đi kiện

Nguyên đơn phần lớn chiếm vị trí độc quyền/thống lĩnh thị trường

- Có đủ nguồn lực (nhân lực, vật lực)
- Công cụ của “nhà giàu”?

**Thống kê số lượng và thị phần của các nguyên đơn trong
06 vụ kiện PVTM của Việt Nam**

Năm	Vụ việc	Nguyên đơn	Thị phần
2009	Vụ điều tra áp dụng biện pháp <u>Tự vệ</u> đối với sản phẩm Kính nổi	Công ty Kính nổi Viglacera; Công ty TNHH Kính nổi Việt Nam	90,11%
2012	Vụ điều tra áp dụng biện pháp <u>Tự vệ</u> đối với dầu thực vật	Công ty cổ phần Dầu thực vật Tường An; Công ty Cổ phần Dầu Thực vật Tân Bình; Công ty TNHH Dầu Thực vật Cái Lân; Công ty Dầu ăn Holden Hope – Nhà Bè.	100%
2013	Vụ điều tra áp dụng biện pháp <u>Chống bán phá giá</u> đối với thép không gỉ cán nguội	Công ty TNHH Posco VST; Công ty CP Inox Hòa Bình	89.3%
2015	Vụ điều tra áp dụng biện pháp <u>Tự vệ</u> đối với bột ngọt	Công ty CP hữu hạn Vedan Việt Nam	55.46%
2015	Vụ điều tra áp dụng biện pháp <u>Tự vệ</u> đối với phôi thép và thép dài	Công ty Cổ phần Thép Hòa Phát Công ty TNHH MTV Thép Miền Nam Công ty Cổ phần Gang thép Thái Nguyên Công ty Cổ phần Thép Việt Ý	38.6%
2016	Vụ điều tra áp dụng biện pháp <u>Chống bán phá giá</u> đối với Tôn mạ	Công ty cổ phần China Steel Sumikin Việt Nam; Công ty TNHH Tôn Phương Nam; Công ty cổ phần Thép Nam Kim; Công ty cổ phần Tôn Đông Á.	50%

Thấy gì từ các vụ kiện PVTM ở VN?

Đặc điểm 5 – Về các nguy cơ

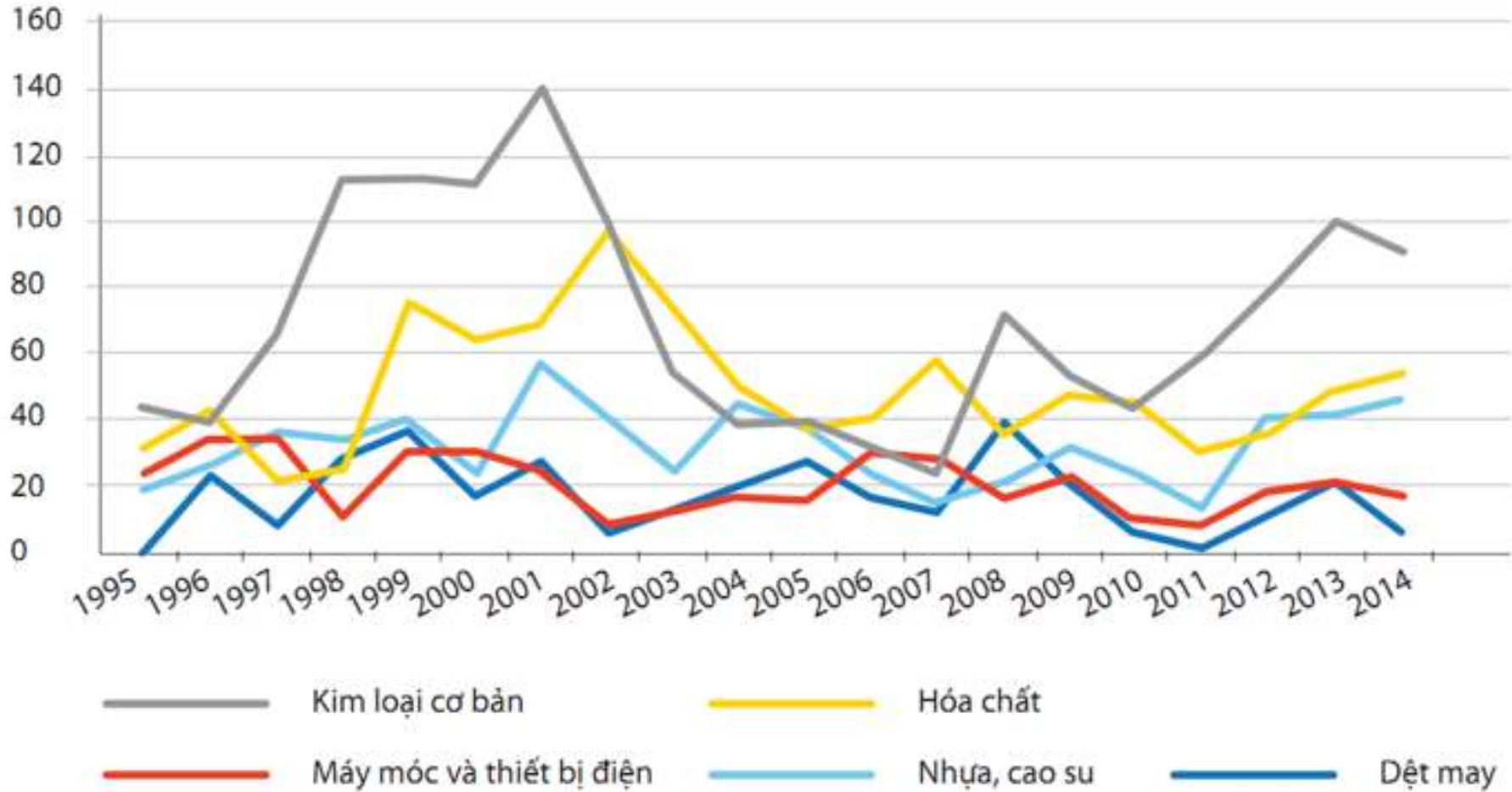
Có những nguy cơ được nói tới, nhưng không thành hiện thực

- Trứng gia cầm, Giấy in, Dầu nành, Ống gang đúc, Bột nhựa, Tôn...?
- Đùi gà, Tỏi...?

So sánh kim ngạch nhập khẩu của các sản phẩm bị kiện với các sản phẩm top 5 nhập khẩu của Việt Nam năm 2014

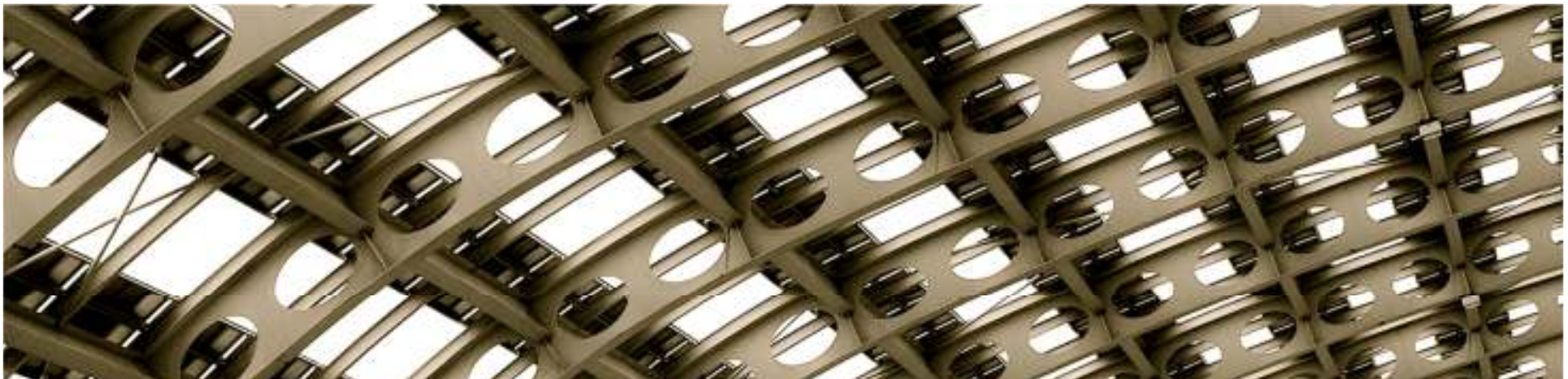
	Hàng hóa	Kim ngạch nhập khẩu (1000 USD)	Tỷ lệ trên tổng kim ngạch NK (%)
Tốp 5 hàng nhập khẩu của Việt Nam	Thiết bị điện, điện tử	34110755	19.13%
	Máy móc	19848248	11.13%
	Dầu, nhiên liệu	9146360	5.13%
	Sắt, thép	8385363	4.70%
	Nhựa và sản phẩm nhựa	8158134	4.58%
Các sản phẩm bị kiện	Kính nổi	20490	0.01%
	Dầu thực vật	543424	0.30%
	Thép	298188	0.17%
	Bột ngọt	93,762	0.05%

Các mặt hàng bị kiện chống bán phá giá nhiều nhất trên thế giới (1995-2014)

Nguồn: Tổng hợp từ số liệu thống kê của WTO

2. Có tồn tại nguy cơ hàng nhập khẩu cạnh tranh không lành mạnh/nhập khẩu ồ ạt vào thị trường Việt Nam?

Trong bối cảnh thông thường:

- Ở đâu có cạnh tranh, ở đó có nguy cơ cạnh tranh không lành mạnh
- Thương mại càng phát triển, càng có những chiến lược kinh doanh tinh vi hơn
- Kinh doanh càng khó khăn, càng có xu hướng cạnh tranh không lành mạnh
- Hàng hóa mà VN nhập khẩu nhiều nhất cũng thuộc nhóm bị kiện PVTM nhiều nhất trên thế giới

Trong bối cảnh AEC, TPP và các FTA:

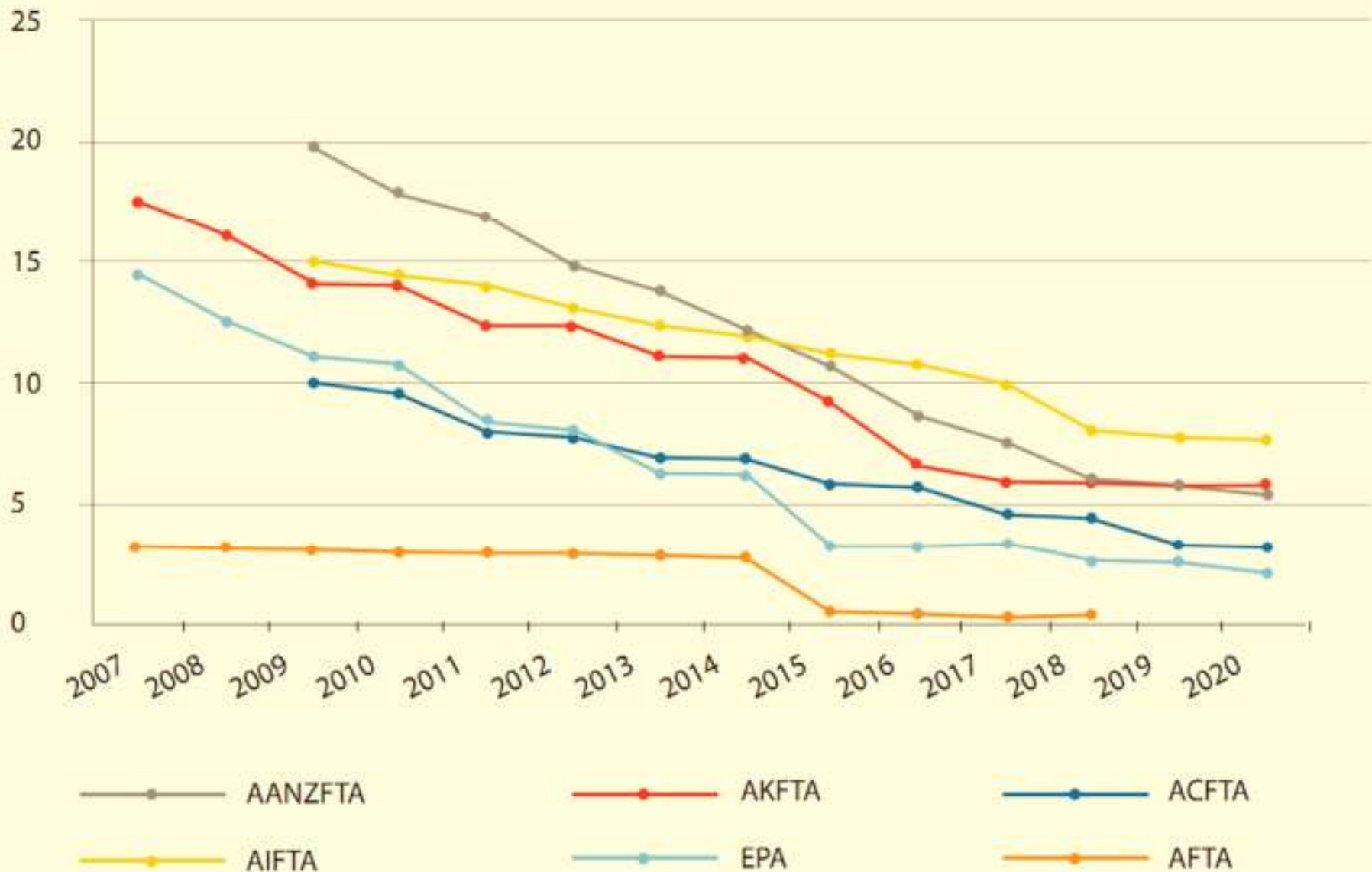

Hàng rào thuế quan dỡ bỏ gần như hoàn toàn

Diễn tiến loại bỏ thuế quan theo cam kết trong các FTA đã có hiệu lực

Trong bối cảnh AEC, TPP và các FTA:

- Các đối tác FTA đồng thời là các nhà nhập khẩu lớn nhất vào VN: 12/15 nhà nhập khẩu lớn nhất (trừ Đài Loan, Brazil, Argentina)

Nước	Giá trị NK 2015	Thị phần NK 2015
1. Trung Quốc	66,3 tỷ \$	35,2%
2. Hàn Quốc	27,8 tỷ \$	14,7%
3. Nhật Bản	12,5 tỷ \$	6,6%
7. Thái Lan	8,8 tỷ \$	4,6%
8. Hoa Kỳ	7,8 tỷ \$	3,7%

- Các đối tác FTA đồng thời là các nhà xuất khẩu bị kiện PVTM nhiều nhất trên thế giới

Các nước bị kiện PVTM nhiều nhất trên thế giới (1995-2014)

Chống bán phá giá			Chống trợ cấp		
Vị trí	Quốc gia bị kiện	Tổng số vụ	Vị trí	Quốc gia bị kiện	Tổng số vụ
1	Trung Quốc	1052	1	Trung Quốc	90
2	Hàn Quốc	349	2	Ấn Độ	65
3	Hoa Kỳ	266	3	Hàn Quốc	24
4	Đài Loan	265	4	Indonesia	19
5	Thái Lan	197	5	Hoa Kỳ	15
6	Ấn Độ	192	6	EU	14
7	Nhật Bản	187	7	Thái Lan	14
8	Indonesia	183	8	Italy	13
9	Nga	136	9	Argentina	9
10	Malaysia	125	10	Đài Loan	9

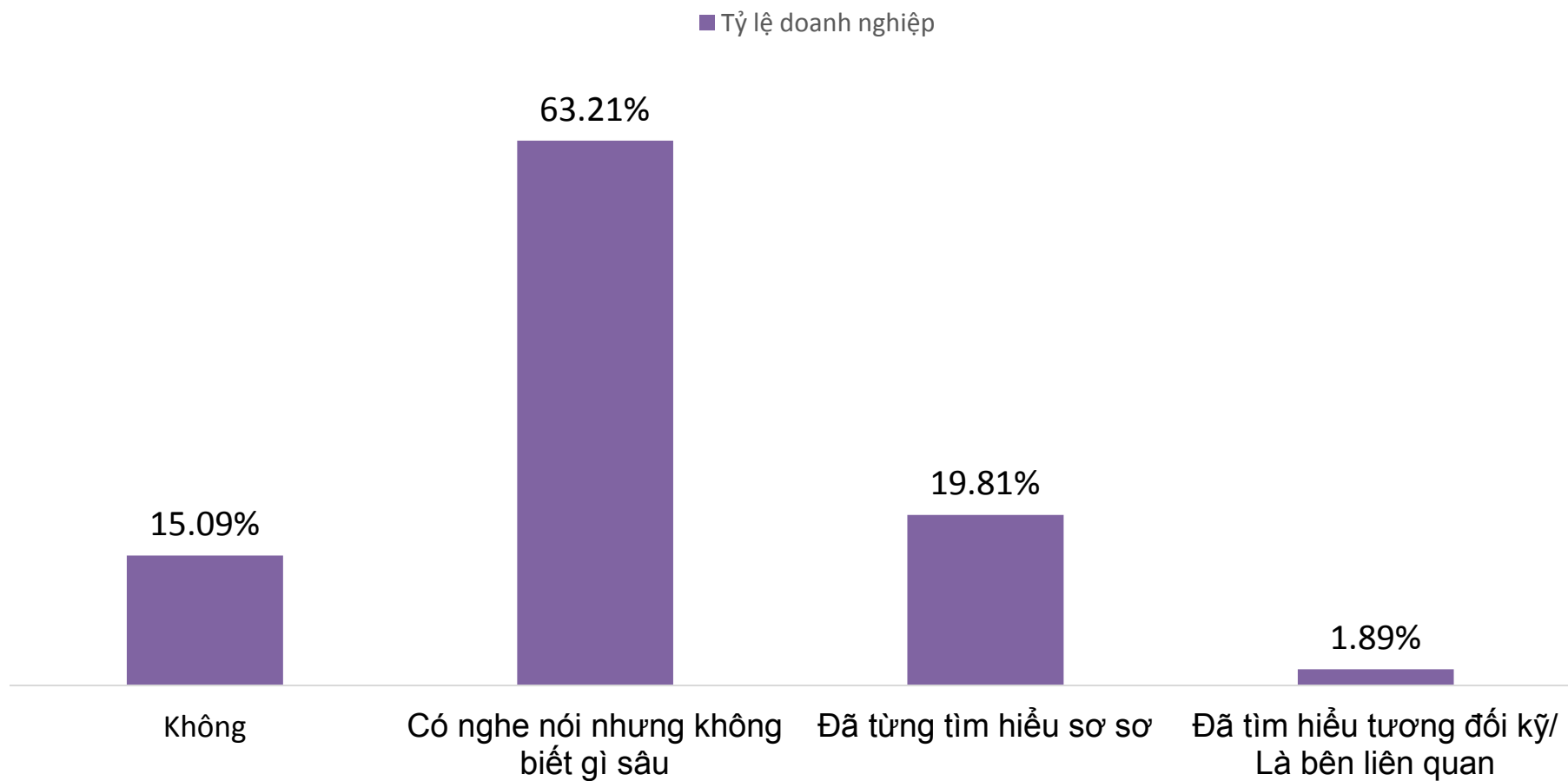
The image shows a construction site at sunset. The sky is a mix of blue and orange. In the foreground, there is a dense network of vertical and horizontal steel rebar. Several workers are silhouetted against the bright sky, working on the structure. The overall scene is one of active construction during the 'golden hour' of the day.

3. Điều gì cản trở doanh nghiệp VN sử dụng công cụ PVTM?

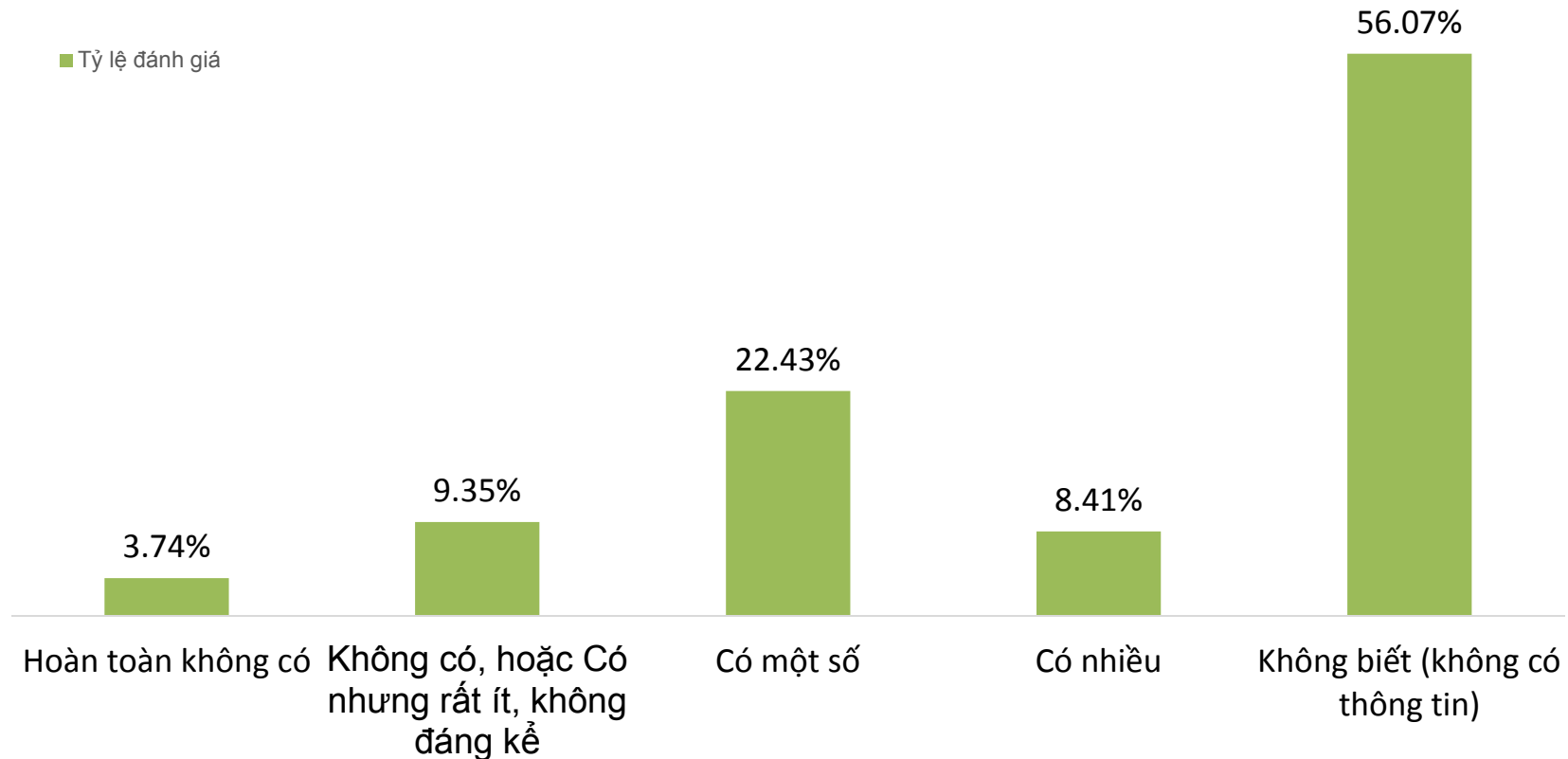
- **Tại DN không biết về công cụ PVTM?**

Mức độ hiểu biết của doanh nghiệp về PVTM ở Việt Nam đối với hàng hóa nước ngoài

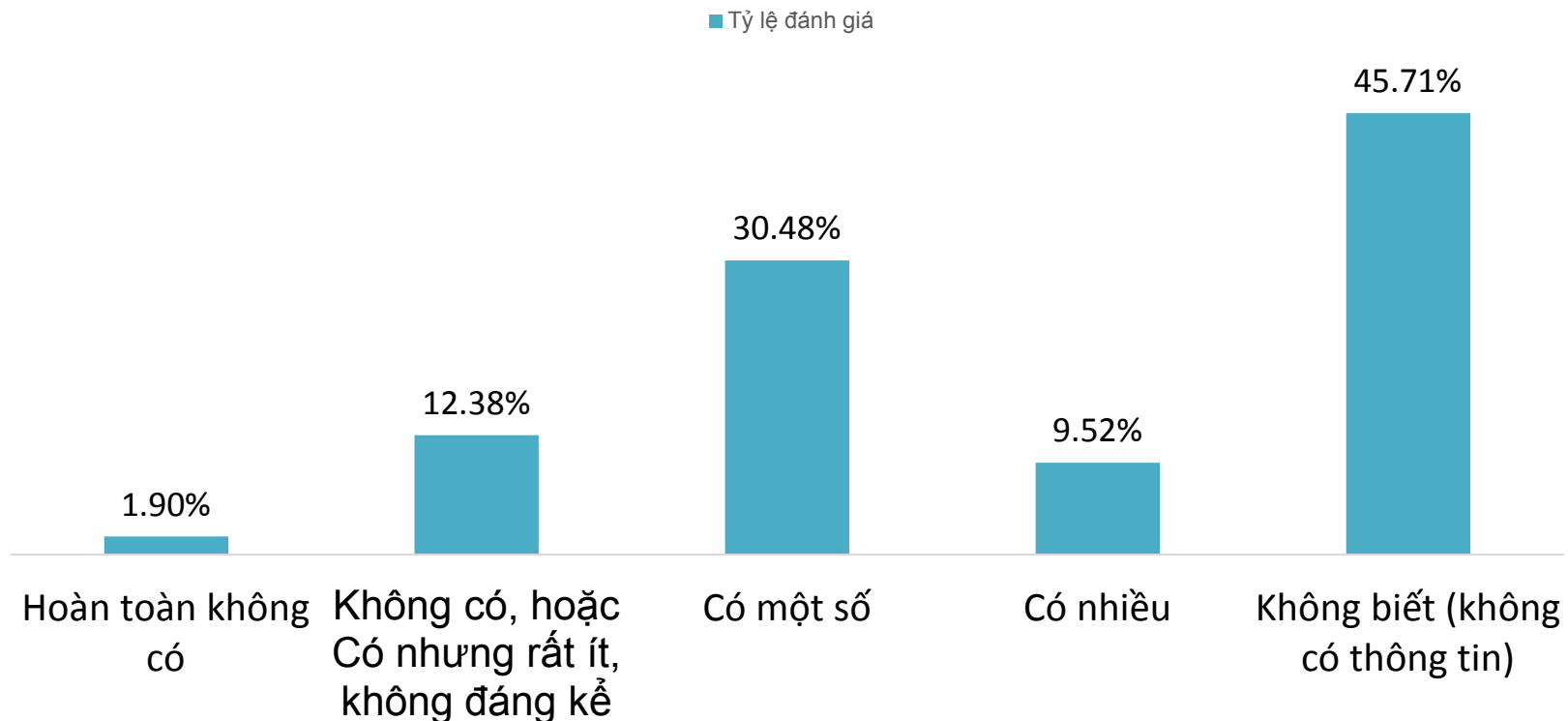
- **Tại DN không thấy có nguy cơ nào để phải dùng đến các công cụ PVTM?**

Cảm nhận của doanh nghiệp về tình hình hàng hóa nước ngoài cạnh tranh không lành mạnh về giá tại Việt Nam

- **Tại DN không thấy có nguy cơ nào để phải dùng đến các công cụ PVTM?**

Cảm nhận của doanh nghiệp về tình hình hàng hóa nước ngoài nhập khẩu ồ ạt, đột biến vào Việt Nam

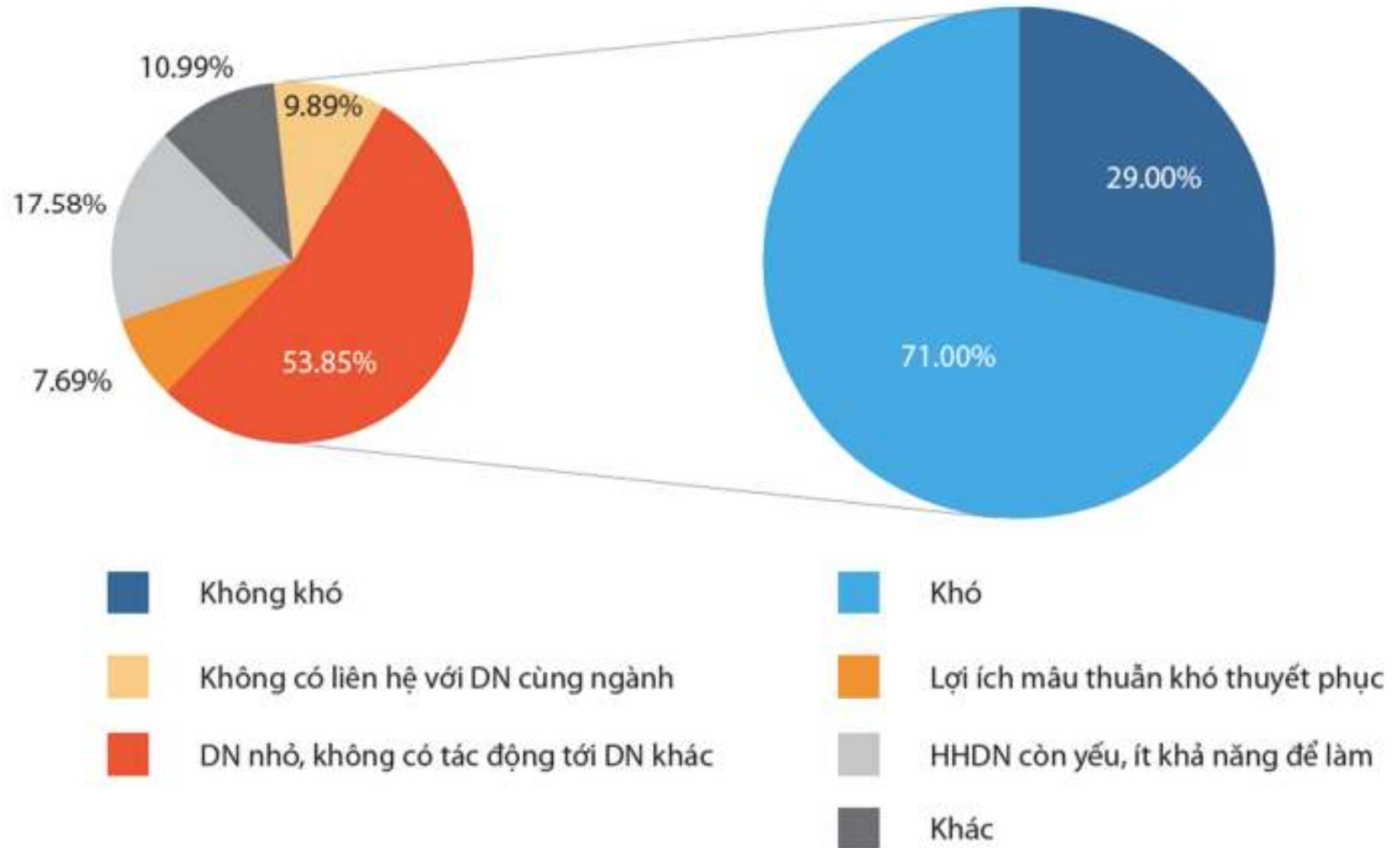

- **Tại DN không đủ năng lực sử dụng công cụ PVTM?**
  - Năng lực tập hợp lực lượng?
  - Năng lực huy động nguồn lực?
  - Năng lực huy động nhân lực?
  - Năng lực tập hợp bằng chứng?

• Khả năng tập hợp lực lượng

Khả năng tập hợp lực lượng của Doanh nghiệp và Lý do khó thực hiện

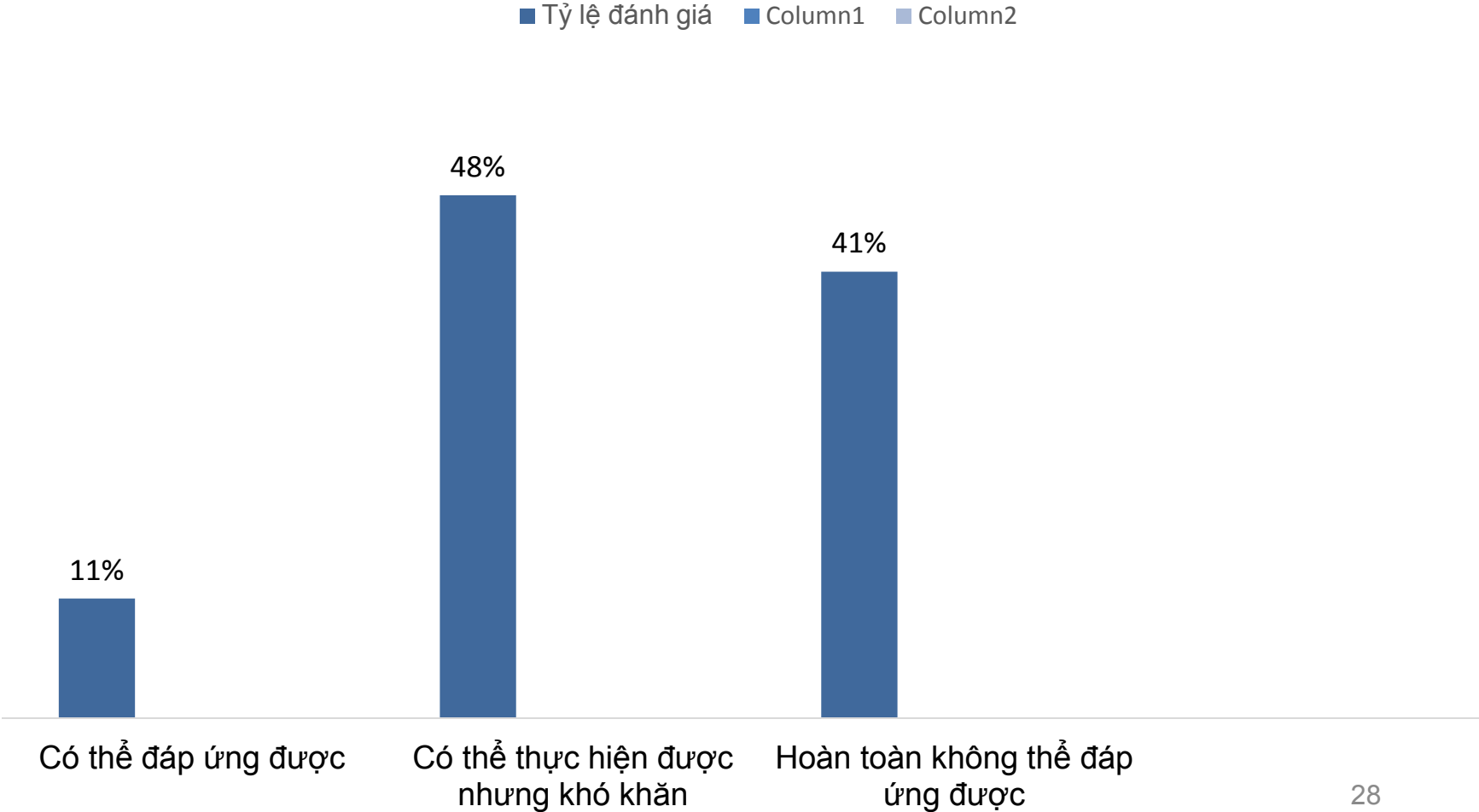
Khả năng huy động nguồn lực

Khả năng huy động nguồn lực để đi kiện của Doanh nghiệp

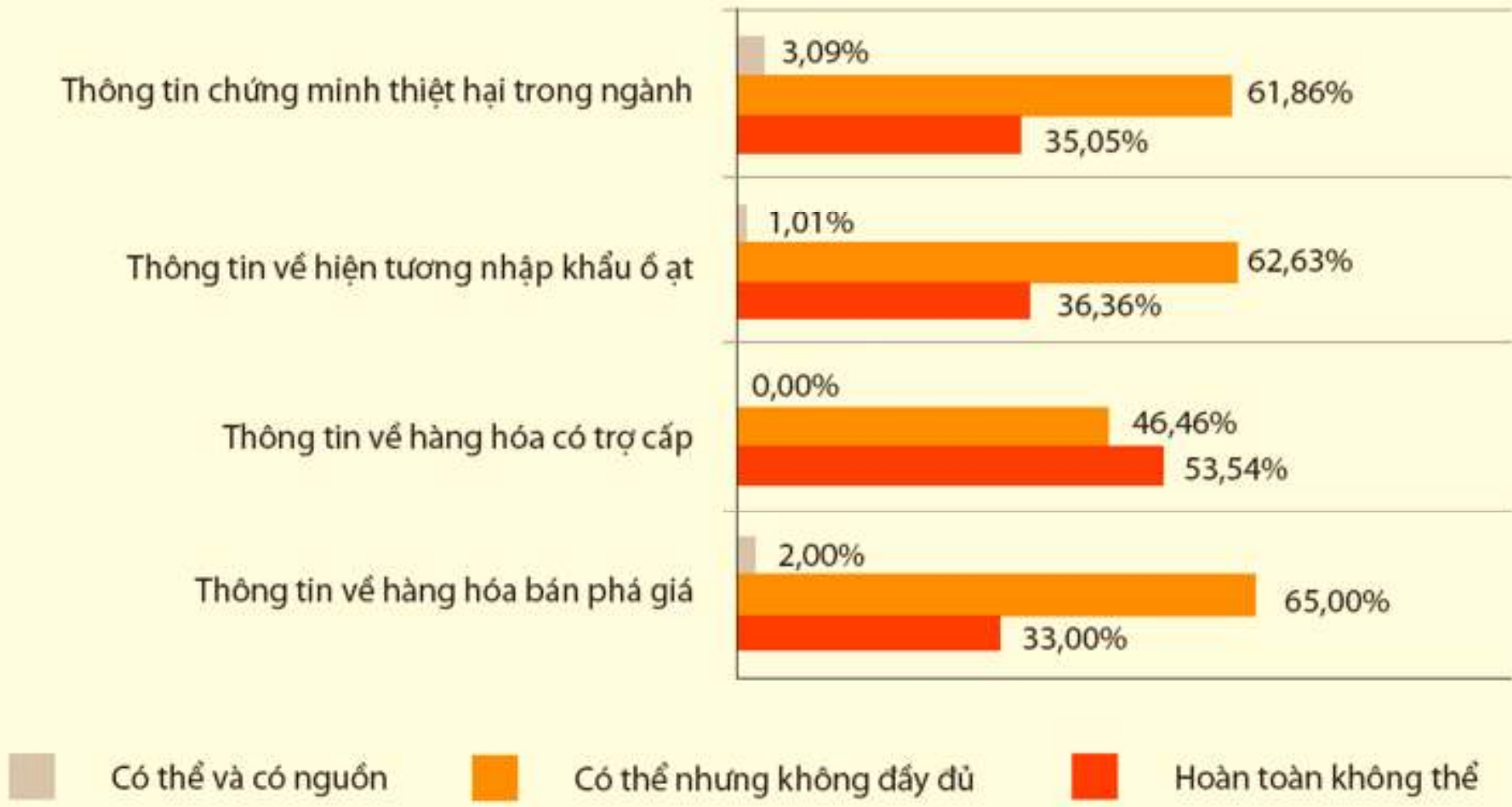
Khả năng tập hợp nguồn nhân lực

Đánh giá về khả năng đáp ứng về nhân lực của doanh nghiệp trong việc đi kiện PVTM

Khả năng tập hợp bằng chứng

Năng lực tập hợp bằng chứng của doanh nghiệp VN nếu đi kiện PVTM

4. Những chủ thể bị ảnh hưởng trong các vụ kiện?

➤ **Họ là ai?**

- Nhà nhập khẩu?
- Các nhà sản xuất hạ nguồn?
- Người tiêu dùng?

➤ **Họ có thể bảo vệ lợi ích của mình không?**

- **Pháp luật:**
  - Quyền tham gia ý kiến trong quá trình điều tra
  - Yêu cầu đánh giá lợi ích kinh tế - xã hội khi kết thúc điều tra
- **Thực tế:**
  - Nguyên đơn khó – Nhóm này còn khó hơn
  - Những tác động riêng có ở VN: Hiện tượng đầu cơ?

5. Cần làm gì để công cụ PVTM được sử dụng hiệu quả hơn ở Việt Nam?

Đối với doanh nghiệp:

---

1. Tìm hiểu về các biện pháp PVTM:

- Để sử dụng khi cần thiết (nguyên đơn)
- Để đối phó khi xảy ra tình huống liên quan (bên liên quan)

2. Cập nhật thông tin:

- Về các nguy cơ cạnh tranh không lành mạnh; nhập khẩu ồ ạt (nguyên đơn)
- Về các nguy cơ vụ kiện ảnh hưởng đến lợi ích của mình (bên liên quan)

3. Hành động thích hợp

- Tham gia hoặc không tham gia các vụ kiện (nguyên đơn)
- Lên tiếng hoặc không lên tiếng (bên liên quan)

Đối với VCCI, Hiệp hội:

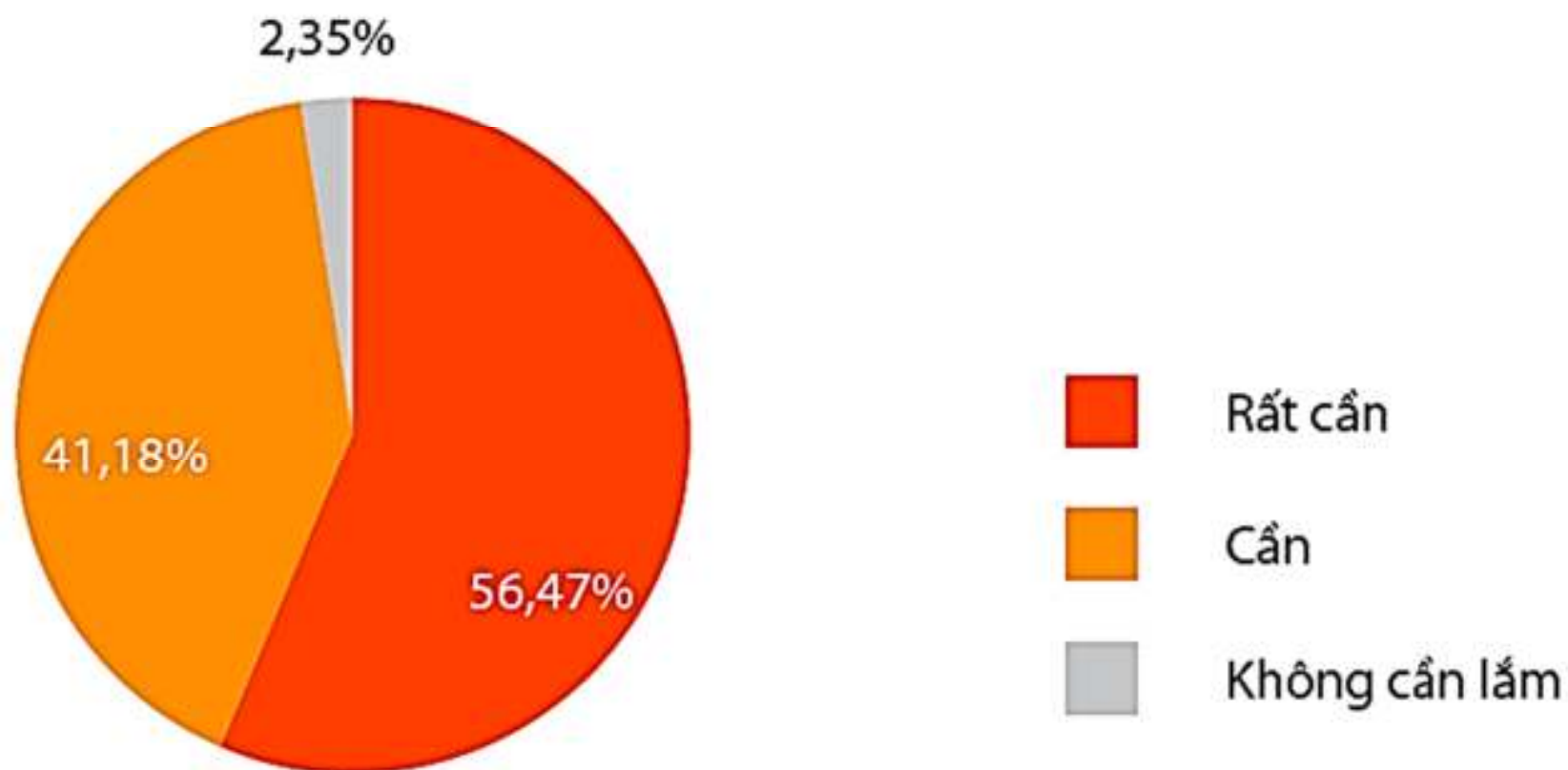

---

1. Cung cấp thông tin
2. Tăng cường hoạt động tư vấn ban đầu, định hướng cho doanh nghiệp (để giảm chi phí)
3. Tăng cường kết nối, hướng dẫn DN

Nhu cầu của doanh nghiệp về các tư vấn chuyên môn về PVTM

Đối với cơ quan Nhà nước:

---

1. Hoàn thiện cơ sở pháp lý về PVTM ở VN

Cần quy định chi tiết hơn về:

- Quy trình – điều kiện: Qua đó các bên biết mình được làm gì, không được làm gì, làm như thế nào?
- Căn cứ tính toán, các yêu cầu về tính xác thực của thông tin, các phương pháp sử dụng trong điều tra: Bảo đảm cơ quan điều tra thực hiện công việc một cách khách quan, đúng pháp luật, không lạm dụng thẩm quyền

Đối với cơ quan Nhà nước:

---

2. Điều chỉnh pháp luật về Cơ chế công khai thông tin

- Mở rộng phạm vi thông tin XNK mà DN được phép tiếp cận
- Dịch vụ cung cấp thông tin chuyên sâu cho DN

Đối với cơ quan Nhà nước:

---

3. Cải thiện Cơ chế hỗ trợ tiền tố tụng và tố tụng

- Tư vấn Đơn kiện
- Hỗ trợ tiếp cận thông tin thuộc phạm vi quản lý của Cơ quan NN
- Hỗ trợ trong quá trình tố tụng (đặc biệt trong điều tra thực địa/xác minh thông tin của nguyên đơn)
- Hướng dẫn, hỗ trợ các bên liên quan (đặc biệt là các nhóm bị ảnh hưởng)

Xin cảm ơn!

Hội đồng Tư vấn Phòng vệ Thương mại
Trung tâm WTO và Hội nhập
Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (VCCI)
Add: 9 Đào Duy Anh – Đống Đa - Hà Nội
Tel: 04-35771458
Fax: 04-35771459
Email: banthuky@trungtamwto.vn
Website: trungtamwto.vn / chongbanphagia.vn